

מ"ח 7762/19 - מרדכי דהן, תקוה דהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 7762/19

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר

המבקשים: 1. מרדכי דהן
2. תקוה דהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעריכת משפט חוזר מתאריך 21.11.2019;
תגובת המשיבה מתאריך 21.01.2020 ומתאריך
03.06.2020

בשם המבקשים: עו"ד עבאס עבסי

בשם המשיבה: עו"ד בת-אור כהנוביץ'

החלטה

1. לפניי בקשה לעריכת משפט חוזר מטעם המבקשים, לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. טענות המבקשים נסובות על הרשעתם בארבעה הליכים שונים שנוהלו לפני בית משפט השלום בנתניה, אולם למעשה אלה מהווים פרשיה אחת במהותה, בגדרה הואשמו בעבירות תכנון ובנייה במקרקעין שבבעלותם במרחב התכנון של הוועדה המקומית לתכנון ובנייה עמק חפר, בין היתר לפי סעיפים 145, 204(א)-(ב), 208 ו-210 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

להלן יפורטו הנתונים הדרושים להכרעה לגבי כל אחד מההליכים.

2. ההליך הראשון שלגביו עותרים המבקשים לערוך בו משפט חוזר (ת"פ 1003/96), עניינו בהרשעתם של המבקשים, על-פי הודאתם, בבניית חדר ממ"ד בסטייה מהיתר בנייה. המבקשים, שהיו מיוצגים בהליך זה, הודו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירת בנייה ללא היתר, בכך שחרגו מהוראות ההיתר שהוצא למקרקעין שבבעלותם (להלן: המקרקעין). בקצרה יצוין, כי אופי העבירות בהם המבקשים הורשעו בגדר הליך זה, הוא בכך שבנו חדר העשוי קירות לבנים החורג מקו הבניין המופיע בהיתר, במקום חדר ממ"ד שקירותיו עשויים בטון. בעת הטיעונים לעונש – נעדר בא-כוחם של המבקשים, אולם הם הודיעו כי הוא הנחה אותם כיצד לטעון, ובמסגרת גזר הדין (שניתן בתאריך 11.11.1997) הושתו על המבקשים עונשי קנס וניתן צו הריסה וצו התאמה להיתר שניתן למבנה הממ"ד.
3. ההליך השני עיקרו בהרשעת המבקשים בעבודות בניה ושיפוץ מחסן, תוספת בנייה למחסן שביצעו במקרקעין, ואי-קיום הצווים שהוצאו במסגרת ההליך הראשון (ת"פ 1442/01). בית משפט השלום הרשיע את המבקשים, על יסוד הודאתם, במסגרת הסדר טיעון שאליו הגיעו הצדדים, ואף אימץ את רכיבי העונש שהוסכמו במסגרת זו. בהתאם לכך, בגזר הדין מתאריך 14.04.2002, בית המשפט השית על המשיבים תשלום קנס, התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירות נוספות, וכן הוציא צו הריסה לגבי המבנה, נושא כתב האישום.
4. בדיקה שנערכה מטעם מחלקת הפיקוח לבדיקת קיום צו ההריסה בתאריך 11.04.2011, הובילה להגשת האישומים שעמדו במוקד ההליך השלישי (ת"ב 57517-01-12). במסגרת הבדיקה הנ"ל, התגלה כי המבקשים לא פעלו לקיום צווי ההריסה השיפוטיים שניתנו במסגרת ההליכים הקודמים, ואף הרחיבו את הבניה הבלתי חוקית במקרקעין בכך שעשו שימוש בעליית הגג של המבנה כשטח עיקרי למגורים בהיקף של 36 מ"ר. אף במסגרת הליך זה המבקשים הורשעו בתאריך 03.11.2014, בעודם מיוצגים על-ידי עורך דין, לאחר שהודו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון שנחתם בין הצדדים, שכלל הסכמה אף לעניין העונש.
- לאחר שאישר את ההסכמות שאליהן הגיעו הצדדים לעניין העונש, בית משפט השלום הנכבד השית קנסות על כל אחד מהמבקשים בסך של 20,000 ש"ח, וכן הטיל עליהם עונשי מאסר על-תנאי למשך חודשיים והתחייבות כספית בסך של 40,000 ש"ח לכל אחד, להימנע מלעבור עבירות מהסוג בו הורשעו. בנוסף, ניתן צו התאמה וצו איסור שימוש לבניה, נושא ההליך השלישי. יצוין, כי במסגרת גזר הדין – בית המשפט העניק משקל אף לנסיבותיהם האישיות והמשפחתיות של המבקשים, והורה על דחיית כניסתם של צווי ההריסה לתוקף לתקופה של 12 חודשים.
5. ההליך הרביעי-אף הוא מקורו בביקורת שערך מפקחי המשיבה לבירור ביצוע הצווים שהוצאו בהליכים הקודמים (ת"פ 25061-05-16). במסגרת הביקורת עלה כי צווי ההריסה השיפוטיים שניתנו בהליכים הקודמים – לא קוימו על-ידי המבקשים, ובשל כך הוגש, שוב, כתב אישום המייחס למבקשים עבירות של אי-קיום הצווים השיפוטיים ושימוש במקרקעין ללא היתר.
6. אף במסגרת ההליך הרביעי הודו המבקשים, בעודם מיוצגים, בעובדות כתב אישום מתוקן (בגדרו הוסר פרט האישום של שימוש במקרקעין ללא היתר) במסגרת הסדר טיעון, שכלל הסכמה אף לעניין העונש.
- הסדר הטיעון הנ"ל אושר על-ידי בית המשפט, ובמסגרת גזר הדין שניתן בתאריך 04.11.2018, הופעלה ההתחייבות הכספית שהושתה על המבקשים במסגרת ההליך השלישי, כך שהוטל על כל אחד מהם לשלם סך של 40,000 ש"ח. בנוסף, הוארך משך המאסר על-תנאי שהושת עליהם לתקופה של שנתיים נוספות, וכן ניתן צו המורה

למבקשים לחתום על התחייבות כספית בסך של 80,000 ש"ח לכל אחד מהמבקשים.

7. ערעור שהמבקשים הגישו לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, נדחה בתאריך 26.02.2019 (עפ"א 64104-12-18). במסגרת זו, בית המשפט המחוזי דחה את טענות המערערים לכך שנפל כשל בייצוג שלהם, שהביא להודאתם בעובדות כתב האישום, ואף צוין כי העונש שהוטל עליהם בבית משפט השלום הוא עונש מקל, בהינתן העובדה כי העונש שמקובל להטיל בגין הפרה חוזרת של עבירות תכנון ובנייה, הוא עונש של מאסר בפועל. לעניין טענות שעלו מצד המבקשים לכשל בייצוג שנפל באותו הליך, העיר בית המשפט המחוזי הנכבד כדלקמן:

"בערעור היום טענו המערערים שהיצוג לא היה תקין וכי הם אולצו להודות, אלא שכאמור חלפו 5 חודשים מיום ההודאה עד ליום מתן גזר הדין ויש בכך די זמן כדי שאדם סביר יתעשת ויבין שאולי עשה מקח טעות ויחזור בו מן ההודייה. אלא שהמערערים לא חזרו בהם מן ההודייה".

יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד נתן למבקשים ארכה והורה להם לבצע את הריסת המבנה שהוקם במקרקעין, עד לתאריך 31.12.2019.

8. הבקשה שלפני נסובה, איפוא, על ההכרעות שניתנו בארבעת ההליכים הנ"ל.

לטענת המבקשים, כמה מהקביעות העובדתיות שביססו את הרשעתם בהליכים הקודמים, לוקות בפגמים קשים, המובילים לעיוות דין שנגרם להם. כך, למשל, נטען כי הקביעות העובדתיות ביחס לאי-בניית חדר הממ"ד כדין – נובעות מפעולות שביצע אחד משכניהם במקרקעין, באופן שמנע מהם לקיים את הוראות היתר הבנייה. בנוסף, נטען כי המבקשים הודו בעובדות כתב האישום בהליכים הקודמים, בגין "ייעוץ משפטי מוטעם מצדו וגם מצדה של המשיבה". בנוסף, נטען כי נסיבותיהם האישיות מצדיקות התחשבות בעונש שהושת עליהם.

9. המשיבה תומכת בהכרעות שניתנו בעניינם של המבקשים, ולעמדתה דין הבקשה להידחות על הסף, מחמת השיהוי הניכר שנפל בהגשתן. לגופם של דברים, המשיבה סבורה כי אין בטענותיהם העובדתיות של המבקשים כדי לעורר אחת מן העילות המצדיקות עריכתו של משפט חוזר, וכי אין מקום לקבל את טענתם לכשל בייצוג, כאשר הם חזרו והודו, במספר הליכים שונים, בעבירות התכנון והבנייה שבוצעו על-ידם.

10. בהתאם לבקשה שהוגשה מטעם המבקשים בהליך זה, עוכב ביצועו של פסק-הדין שניתן בערעור בהליך הרביעי, בהחלטה מתאריך 31.12.2019.

דין והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה לעריכת משפט חוזר, כמו גם בתגובת המשיבה לה – הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הנימוקים למסקנותי זו יובאו בתמצית מיד ובסמוך.

12. טענות המבקשים אינן מגלות עילה כלשהי להתערבות, ובוודאי שאין בהן כדי להביא לפתיחתם של ההליכים הפליליים שנוהלו בעניינם, שחלקם הפכו חלוטים לפני שנים רבות.

13. כפי שפורט לעיל, המבקשים היו מיוצגים כאשר הודו בעובדות כתבי האישום בהם הורשעו פעם אחר פעם, וטענותיהם ל"כשל בייצוג" שנגרם להם בכך שעורכי דינם השיאו אותם בדברים להודות בעובדות כתב האישום - אינן מגובות בראיה משכנעת כלשהי. יתר על כן, העובדה כי המבקשים מודים בפה מלא כי לא שעו לצווים שהוצאו בידי בית המשפט בעניינם פעם אחר פעם, חרף הודאתם, מחזקת את המסקנה כי יש לדחות את בקשתם, באשר הם פונים לבית המשפט בחוסר ניקיון כפיים, ולכל הפחות, יש בה כדי להצביע על שיהוי כבד שנפל בהגשת הבקשה (זאת, בשים לב להוראת סעיף 4(א) לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957, המורה כי בקשה למשפט חוזר תוגש תוך 90 ימים מיום שנודע למבקש על קיומה של עילת הבקשה).

14. יתר טענותיהם של המבקשים הנסובות על ממצאי עובדה, אינן אלא ניסיון לנהל הליך ערעור נוסף, במסגרת הדיונית הייחודית של בקשה לקיום משפט חוזר. כל זאת, כאשר טענותיהם העובדתיות התבררו בפני הערכאות השונות פעם אחר פעם ונדחו (על הכלל שלפיו אין לברר טענות מעין-ערעוריות במסגרת בקשה למשפט חוזר - ראו: מ"ח 5715/17 עו"ד יורם ניצן נ' מדינת ישראל (18.07.2019)).

למעשה, כפי שציין זאת בית המשפט המחוזי בערעור שנדון במסגרת ההליך הרביעי, הסדר הטיעון שאליה הגיעו הצדדים במסגרת הליך זה הייתה מקילה, ואף נשקלו נסיבותיהם האישיות של המבקשים במסגרת קביעת המועד למימוש צווי ההריסה.

15. בנסיבות הנ"ל, אין לי אלא לדחות את הבקשה למשפט חוזר שבפניי, תוך הבעת תקווה כי המבקשים ישכילו זו הפעם למלא אחר הצווים שניתנו בפסקי-הדין בעניינם, וימנעו מההשלכות הקשות שעלולות להיות לאי-קיום צווים אלה.

16. עיכוב הביצוע שניתן בתאריך 31.12.2019 - יבוטל החל מתאריך 01.07.2020, כך שלמבקשים תינתן שהות מספקת להתארגנות לקראת ביצוע הצווים.

ניתנה היום, י"ח בסיון התש"ף (10.6.2020).

המשנה לנשיאה

